

Uppföljning av tidigare genomförda granskningar

Perstorps kommun

2024-03-13

Innehåll

	<u>Sida</u>
Bakgrund, syfte och metod	3
Granskning av boståndshandläggning och verkställighet inom hemtjänst och särskilt boende	4
Granskning av samverkan mellan skola och socialtjänst kring förebyggande insatser riktat mot barn och unga	7
Granskning av efterlevnad av offentlighetsprincipen	8
Granskning av kommunens styrdokument avseende personuppgiftsincidenter GDPR	10
Sammanfattande bedömning	13

Bakgrund, syfte och metod

Bakgrund

KPMG har av Perstorps kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp resultatet av tidigare genomförda granskningar från 2022.

Kommunrevisionen har i tidigare granskningar lämnat ett antal rekommendationer efter att förbättringsområden identifierats. Berörda nämnder har därefter svarat kommunrevisionen vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av rekommendationerna.

Uppföljning av genomförda granskningar är av vikt för att få en uppfattning om i vilken omfattning rapporterna och de medföljande rekommendationerna tagits tillvara av de granskade nämnderna. Uppföljning skapar en återkoppling av resultat och vilken effekt granskningen har haft. Uppföljningen kan fungera som ett underlag för revisionens vidare arbete och ligga till grund för kommande riskanalysarbete.

Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syftet med granskningen är att följa upp vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade förbättringsområden/rekommendationer avseende följande granskningar:

- Granskning av biståndshandläggning och verkställighet inom hemtjänst och särskilt boende.
- Granskning av kommunens styrdokument avseende personuppgiftsincidenter inom ramen för GDPR.
- Granskning av efterlevnad av offentlighetsprincipen.
- Granskning av samverkan mellan skola och socialtjänst kring förebyggande insatser riktat mot barn och unga.

Revisionskriterier

Uppföljningen utgår från de bedömningar och rekommendationer som lämnades i respektive granskningsrapport samt utifrån de missiv som ansvarig nämnd lämnade som svar till revisionen efter det att granskningen kommunicerats.

Metod

De fyra för uppföljningen aktuella granskningsrapporterna med tillhörande missiv samt nämndernas yttranden granskas. Utifrån detta underlag har ett antal uppföljande frågor att upprättas. Ansvariga tjänstepersoner har tillställts ett antal frågor rörande vilka åtgärder som vidtagits med anledning av tidigare granskning.

Granskning av biståndshandläggning och verkställighet inom hemtjänst och särskilt boende

Tidigare gransknings syfte: Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens biståndshandläggning och verkställighet av insatser bedrivs ändamålsenligt och effektivt.

Tidigare rekommendationer	Socialnämndens svar 2023-03-23 §40	lakttagelser från uppföljningen
Tillse att det utarbetas en planering av äldreomsorgens behov på längre sikt.	I granskningen hävdas att nämnden saknar en långsiktig planering av verksamhetens utvecklingsbehov utifrån bl.a. demografiska förutsättningar. Nämnden hävdar att det finns en sådan planering just kopplad till demografi, genom det arbete som skedde inför ställningstagande till om- och tillbyggnad av Österbo	Kommunen har som helhet tagit ett samlat grepp för att säkerställa äldreomsorgen för kommuninvånarna. En projektering gällande utbyggnad av befintligt vårdboende pågår där man tar höjd för kommande behov av vårdplatser. Parallellt med detta pågår ett utvecklingsarbete gällande hemvården för att säkerställa personalkontinuitet för omsorgstagarna samt för att säkra upp en trygg hemgång så att invånarna i största möjliga mån ska kunna bo kvar hemma så länge dem önskar med insatser från hemtjänsten.
Tillse att riktlinjer aktualiseras och anpassas utifrån metodstödet IBIC.	Riktlinjerna för biståndshandläggning har inte uppdaterats på några år, det kan därför finnas skäl att se över dem även mot bakgrund av att en ny nämnd tillträtt sedan årsskiftet.	Riktlinjerna för biståndshandläggning har inte reviderats sedan 2017 och har därför inte anpassats utefter metodstödet.

Granskning av biståndshandläggning och verkställighet inom hemtjänst och särskilt boende (forts.)

Tidigare rekommendationer	Socialnämndens svar 2023-03-23 §40	Iakttagelser från uppföljningen
Tillse att det utarbetas rutiner för utformande, genomförande och uppföljning av genomförandeplan.	Det arbete som sker med kvalitetsledningssystemet Stratsys syftar till att säkerställa tillgång till bl.a. processbeskrivningar, riktlinjer och rutiner. Det är dock ett komplext arbete, både att underhålla och att använda, och nämnden konstaterar att arbetet behöver pågå över tid. Användningen av kvalitetsledningssystemet är även en kommunövergripande fråga, som leds av kommunstyrelsen. De dokument som behövs finns i de flesta fall, men är svåra att hitta och är ibland inte uppdaterade. En brist som kan identifieras är att då Stratsys implementerats har nya styrdokument lagts in, men inte alltid äldre dokument även om de fortfarande varit gällande. För att systemet ska vara heltäckande behöver alla styrdokument kunna nås på likartat sätt.	I internkontrollen för 2024 framgår att alla brukare ska ha en uppdaterad genomförandeplan där vårdtagarna varit delaktiga i framtagandet. Vidare framgår att samtliga chefer ska följa upp genomförandeplanerna. Det finns dock ingen framtagen rutin för arbetet.
Säkerställa att implementeringen av metodstödet IBIC omfattar samtliga verksamheter.	Implementeringen av IBIC i hela verksamheten kräver utbildning, och den har så här långt i första hand skett för biståndshandläggare. Det finns därför skäl att sprida kunskapen till verkställigheten.	Nej, det har inte säkerställts att implementeringen av metodstödet IBIC omfattar samtliga verksamheter. Arbetet förväntas påbörjas under 2024. Förvaltningen har både en ny verksamhetschef för vård och omsorg samt en ny myndighetschef, vilket anges som orsak till varför arbetet ännu inte påbörjats.

Granskning av biståndshandläggning och verkställighet inom hemtjänst och särskilt boende (forts.)

Tidigare rekommendationer	Socialnämndens svar 2023-03-23 §40	Iakttagelser från uppföljningen
Nogsamt följa utvecklingen avseende personalomsättning och personalkontinuitet samt vidta åtgärder vid behov.	Nivån på frånvaron påverkar ofrånkomligen kvaliteten, samtidigt kan det konstateras att personalkontinuiteten ligger nära riksnittet efter att en tydlig förbättring skett sedan 2018. Det finns dock skäl att fortsätta arbeta med att ytterligare förbättra den.	Det har anställts en person till rollen som rekryterare. Under hösten 2023 har det dels införts nya rutiner gällande frånvaro och tillsättning av vikarier, dels upprättats en bemanningshandbok. Handboken beskriver hur kommunen jobbar med bemanning både på kort och lång sikt. Åtgärderna har upplevts påverka personalomsättningen positivt men vi har inom ramen för uppföljningen inte tagit del av något underlag som bekräftar detta.
Tillse att ett aktivt systematiskt kvalitetsarbete bedrivs i syfte att fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. En årlig återrapportering avseende arbetet är nödvändigt.	Nämnden avser se över de olika kvalitetsdokument som finns och säkerställa att de är tillgängliga i Stratsys. Nämnden har för avsikt att ta fram en årlig kvalitetsberättelse, som komplement till den patientsäkerhetsberättelse som sedan tidigare tas fram.	Stratsys används som system för att personal ska ha åtkomst till styrdokument och rutiner. Det framgår att inte all dokumentation finns tillgänglig i Stratsys och inte heller är aktualiserad. Samtliga handlingar har ett revideringsintervall för när revidering ska ske, dock efterföljs detta inte. Av protokoll kan vi utläsa att en patientsäkerhetsberättelse har framtagits för 2022 och presenterats för nämnden 2023-06-15 §69. En separat kvalitetsberättelse har inte rapporterats till nämnden för 2022. Vi har efterfrågat om avsikten är att ta fram en sådan för 2023 års rapportering, men utan svar.

Granskning av samverkan mellan skola och socialtjänst kring förebyggande insatser riktat mot barn och unga

Tidigare gransknings syfte: Granskningen syftar till att bedöma om socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har en ändamålsenlig samverkan kring de förebyggande insatser som riktas mot barn och unga.

Tidigare rekommendationer	Socialnämndens & barn- och utbildningsnämndens svar	Iakttagelser från uppföljningen
Stärka samverkan genom att tydliggöra och utveckla samverkansforum på enhets- och handläggarnivå.	Utöver det som framkommer i granskningen finns även en samverkan i form av SAGA. Det innebär att socialtjänst, förskola, ekonomiskt bistånd och barnhälsovård träffas en gång per månad på Familjens Hus. Syftet är att hitta tidiga förebyggande insatser och stärka samverkan mellan de olika aktörerna.	Det har inte utvecklats ett samverkansforum på enhets- och handläggarnivå. Förvaltningarna menar dock att kontaktvägar är välkända och etablerade.
Säkerställa att överenskommelsen mellan kommunen och regionen är väl känd och accepterad i verksamheten.	En möjlig samverkansform är att återskapa ett frånvaroteam utifrån att det i granskningen framkommit önskemål om detta. En framgångsfaktor för att få denna samverkan att fungera är att tydliggöra syftet med samverkan samt följa upp resultaten. Vidare bör utbildning genomföras i LOTS modellen för elevhälsoteamets anställda och skolläring. Uppföljning och utveckling av samverkan ska lyftas upp regelbundet på förvaltningens ledningsgrupp	I samband vid introduktion av nyanställda informeras dem om överenskommelsen. Även vid specifika utbildningstillfällen lyfts överenskommelsen. Vid senaste gemensamma utbildningen deltog rektorer, centrala elevhälsan från utbildningsförvaltningen och handläggare inom socialtjänsten.
Tillse att utvecklingsarbetet kring samverkan fortlöper samt följa upp att det når önskad effekt.		Dialog kring hur samverkan kan stärkas och utvecklas har resulterat i att det kommer inrättas en tjänst kallad "Socialtjänsten i skolan" som skall vara en förstärkning avseende att erbjuda vårdnadshavare tillgång till öppenvårdens insatser. Samverkan har också medfört att i ett gemensamt projekt erbjuda universellt föräldrastöd till vårdnadshavare. I detta samarbete ingår socialtjänsten, förskolan, fritidsgården och familjecentralen. Vidare finns också ett samarbete i Mentor i våldsprevention (MVP). I samarbetet ingår skola, socialtjänst och fritidsgård. Övriga frågor där ett samarbete påbörjats är ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobak samt spel om pengar), vilket kommer att intensifieras i samband med att en samordnare inom socialtjänsten kommer på plats.

Granskning av efterlevnad av offentlighetsprincipen

Tidigare gransknings syfte: Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen och samtliga nämnder säkerställt att efterlevnaden av offentlighetsprincipen är tillfredställande och ändamålsenlig.

Tidigare rekommendationer	Kommunstyrelsens svar	Iakttagelser från uppföljningen
Ta fram kommunövergripande styrdokument för hantering av allmänna handlingar och för hantering av begäran om allmän handling.	Kommunstyrelsen tar till sig och delar också revisorernas bedömningar, synpunkter och rekommendationer. Rekommendationen från KPMG utifrån rapportens resultat till kommunstyrelsen är att dels ta fram kommunövergripande styrdokument för hantering av allmänna handlingar och för hantering av begäran om allmän handling, och dels att säkerställa och tydliggöra hur registrering av handlingar ska hanteras vid frånvaro av ordinarie personal.	Det har tagits fram en kommunövergripande rutin för bedömning av om en handling är allmän och ska lämnas ut. Denna rutin har kommunicerats med nämndsekreterarna och vissa administratörer inom kommunen.
Säkerställa och tydliggöra hur registrering av handlingar ska hanteras vid frånvaro av ordinarie personal.		Kommunstyrelsen har den 13 december 2023 antagit en informationshanteringsplan. Utöver detta har Kommunfullmäktige den 25 oktober 2023 beslutat om en ny taxa vid kopiering av allmänna handlingar inom vilken det framgår hur registrering av handlingar ska hanteras vid frånvaro av ordinarie personal.

Granskning av efterlevnad av offentlighetsprincipen (forts.)

Tidigare rekommendationer	Barn- och utbildningsnämndens & Kultur- och fritidsnämndens svar	Iakttagelser från uppföljningen
Ta fram rutiner för hantering av allmänna handlingar.	Nämnderna tar till sig och delar också revisorernas bedömningar, synpunkter och rekommendationer. Rekommendationen från KPMG utifrån rapportens resultat är att ta fram rutiner för hantering av allmänna handlingar	Den kommunövergripande informations- och dokumentationshanteringsplanen gäller även för nämnderna. Nämndernas motsvarande planer är under omarbetning för att säkerställa att dessa överensstämmer med den uppdaterade kommunövergripande planen.

Granskning av kommunens styrdokument avseende personuppgiftsincidenter GDPR

Tidigare gransknings syfte: Granskningen syftar till att undersöka om kommunstyrelsen på ett ändamålsenligt sätt har säkerställt följsamhet till dataskyddsförordningen med inriktning på personuppgiftsincidenter.

Tidigare rekommendationer	Kommunstyrelsens svar	Iakttagelser från uppföljningen
<p>Kommunstyrelsen bör fastställa ett kommunövergripande styrdokument avseende hantering, bedömning och dokumentation av personuppgiftsincidenter. Det bör noteras att dokumentation och riskbedömning av samtliga personuppgiftsincidenter är obligatoriskt.</p>	<p>Arbetet med GDPR och den struktur som finns idag utgår ifrån det omfattande arbete som inleddes hösten 2019 tillsammans med dataskyddsombudet för framtagande av kommunövergripande styrdokument. Eftersom respektive nämnd är personuppgiftsansvarig föreslogs att nämnderna skulle utse en dataskyddssamordnare med övergripande ansvar för den egna nämndens GDPR arbete. Under våren 2020 antogs styrdokumentet och förslaget om dataskyddsamordnare av kommunledningsgruppen. Den juridiska komplexitet som GDPR omfattar ställer höga krav på den enskildes förmåga att värdera de informationsresurser som hanteras i det dagliga arbetet. GDPR omfattar samtliga verksamheter där personuppgiftsincidenter indikerar var i en process verksamheternas hantering av personuppgifter brister. Det är därför av största vikt att verksamheterna anmäler personuppgiftsincidenter. Rådande process för rapportering och vidare hantering av personuppgiftsincidenter sker i samverkan mellan dataskyddssamordnaren och dataskyddsombudet som i samråd gör risk och konsekvensbedömning. Det är också i samband med bedömningen som eventuella beslut tas om vederbörande vars personuppgifter påverkats ska informeras i enlighet med informationsplikten samt om anmälan ska göras till IMY. Processen har över tid anpassats efter verksamheternas behov för att öka anmälningsbenägenheten. Det är utan tvekan så att det funnits och kvarstår brister kring hanteringen av personuppgiftsincidenter. Tillsammans med för kommunen anlitat dataskyddsombud kommer vidare genomlysning göras i samband med informationssäkerhetsarbetet för att säkerställa efterlevnaden av förordningen.</p>	<p>Kommunstyrelsen har den 20 september 2022 beslutat om en rutin för personuppgiftsincidenter. Av rutinen framgår vad en personuppgiftsincident är, hur hanteringen går till, vem som ansvarar över anmälan.</p> <p>Kommunen har upprättat en mall för rapportering av personuppgiftsincidenter. Mallen inkluderar samtliga frågor som framgår av IMY:s mall. Kommunen använder en e-tjänst vid incidenter.</p>

Granskning av kommunens styrdokument avseende personuppgiftsincidenter GDPR (forts.)

Tidigare rekommendationer	Iakttagelser från uppföljningen
Säkerställa att de registrerade informeras i samband med de incidenter som medför en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter. Detta är juridiskt sett en central punkt där den registrerade ska informeras om incidenten utan onödigt dröjsmål, om incidenten sannolikt leder till en hög risk.	I rutinen som nämnts ovan framgår hur den registrerade ska informeras, samt hur informationen om detta ska dokumenteras. Det finns också en särskild mall upprättad för information till registrerade.
Utöva en central styrning i syfte att säkerställa en enhetlig hantering av personuppgiftsincidenter inom samtliga nämnder.	Samtliga nämnden använder sig av en e-tjänst vid rapportering av incidenter. De utgår även från samma rutin och blankett. Incidenterna skickas förutom till berörd nämnds funktionsbrevlåda även till dataskyddsombudets funktionsbrevlåda. I rutinen ingår att vid varje ärende ska dataskyddsombudet kontaktas för en bedömning av hanteringen av ärendet. Motiveringen av bedömningen samt övriga moment diarieförs sedan av samordnaren.
Årligen ta del av statistik avseende samtliga inträffade personuppgiftsincidenter inom ramen för styrelsens uppsiktsplikt.	Kommunstyrelsen tar inte del av personuppgiftsincidenter årligen. Detta planeras att införas under år 2024.
Genomföra utbildningsinsatser för medarbetarna, avseende upptäckt och hantering av personuppgiftsincidenter.	Utbildningar har hållits för medarbetare genom bland annat kortare utbildningsfilmer följt av diskussionsfrågor som har visats i samband med arbetsplatsträffar. På kommunens intranät finns utbildningsmaterial i form av filmer och frågor. Kommunen har även blivit beviljade medel från Europeiska Socialfonden för breda utbildningsinsatser för samtliga anställda där dataskyddsförordningen, hanteringen av och efterlevnaden av den är en av insatserna. Dessa utbildningar planeras att påbörjas under 2024.

Granskning av kommunens styrdokument avseende personuppgiftsincidenter GDPR (forts.)

Tidigare rekommendationer	Iakttagelser från uppföljningen
Genomföra utbildningar för utsedda dataskyddssamordnare vad avser hantering, dokumentation samt risk- och konsekvensbedömning av inträffade personuppgiftsincidenter.	Det har inte genomförts utbildning för dataskyddssamordnare. Det planeras att genomföras en utbildning med JP Infonet i mars 2024. Under hösten 2023 inleddes ett tätare samarbete med kommunens utsedda dataskyddsombud i form av nätverksträffar och återkommande utbildningsinsatser. I övrigt kommer även dataskyddssamordnarna att ta del av kompetensutvecklingsprojektets utbildningsinsatser.
Säkerställa att kommunstyrelsen får ta del av DSO:s årliga rapport. Detta är ytterst centralt för att kommunstyrelsen ska kunna hantera sin uppsiktsplikt.	DSO:s rapport 2023 delgavs på kommunstyrelsen sammanträde 2024-01-17 §§ 16.
Ange i delegationsordningen vem som har befogenhet att ta beslut om huruvida en personuppgiftsincident ska anmälas till IMY och om den registrerade ska informeras.	Kommunstyrelsens delegeringsordning som antogs den 2023-05-10 § 93 har ett avsnitt gällande delegation av personuppgiftshantering.

Sammanfattande bedömning

Granskning av biståndshandläggning och verkställighet inom hemtjänst och särskilt boende

Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden delvis vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen. Vi baserar vår bedömning på att:

- Den interna kontrollen har utökats.
- Det har rekryterats en person för rollen som rekryterare samt att det upprättats en bemanningshandbok och rutiner gällande vikariehanteringen.
- Dock har riktlinjer gällande biståndshandläggning inte aktualiserats samt att implementeringen av metodstödet IBIC inte påbörjats.

Granskning av samverkan mellan skola och socialtjänst kring förebyggande insatser riktat mot barn och unga

Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden till viss del vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen. Vi baserar vår bedömning på att:

- Nyanställda introduceras till överenskommelsen mellan kommunen och regionen.
- Samverkan sker i flera delar och har bidragit till införande av nya tjänster och projekt.
- Det har dock inte skapats ett samverkansforum på enhets- och handläggarnivå.

Granskning av efterlevnad av offentlighetsprincipen

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen, barn och utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden i allt väsentligt vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen. Vi baserar vår bedömning på att:

- Kommunstyrelsen har upprättat en kommunövergripande rutin gällande utlämnande av allmänna handlingar som gäller för kommunstyrelsen och samtliga nämnder. Det har också tydliggjorts hur registrering av handlingar ska hanteras vid frånvaro av ordinarie personal.
- Nämnderna har inaktuella egna informationshanteringsplaner som beskriver hanteringen av allmänna handlingar. Vi kan dock konstatera att det pågår ett arbete med att revidera dessa planer för att mer efterlikna kommunstyrelsens informationshanteringsplan, vilken nyligen beslutats.

Granskning av kommunens styrdokument avseende personuppgiftsincidenter GDPR

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen. Vi baserar vår bedömning på att:

- En kommunövergripande rutin samt en mall för personuppgiftsincidenter har upprättats.
- Utbildningsinsatser inom området har genomförts och planeras genomföras under året.
- En enhetlig hantering av incidenterna säkerställs genom att styrelsen och nämnderna använder samma mall, rutin och e-tjänst.
- Nämnden får dock inte återrapportering gällande personuppgiftsincidenter.

Datum som ovan
KPMG AB

Johanna Sjöberg
Verksamhetsrevisor

Simon Homander
Verksamhetsrevisor

kpmg.com/socialmedia

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public